

УДК 351.77

**ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
В ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ:
ДВНАДЦЯТЬ РОКІВ ПОШУКІВ І ЗДОБУТКІВ (1998–2010 РР.)**

Радиш Я.Ф.

доктор наук з державного управління, професор
Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ

Поживілова О.В.

кандидат педагогічних наук
Вища атестаційна комісія при Кабінеті Міністрів України, м. Київ

*Потрібно знайти такий спосіб викладення історії науки,
який показав би процес мислення, що привів до відкриття.*
А. Ейнштейн

Annotation

This article is analysis of dissertation researches of Ukrainian authors, who studied the public administration system of health care of Ukraine during 1998–2010.

Анотація

У статті здійснено аналіз дисертаційних досліджень українських авторів, які впродовж 1998–2010 рр. вивчали систему державного управління охороною здоров'я України.

Ключові слова

Державне управління, система охорони здоров'я, дисертаційне дослідження.

I. Вступ

Відомо, що одним із важливих та інформаційних джерел, вивчення яких дає змогу визначитись зі станом розвитку науки, є дисертація. При цьому ми глибоко переконані в тому, що саме докторські дисертації необхідно вважати джерелом даних про напрями та стан дослідженості конкретної проблеми.

II. Постановка завдання

Метою статті є короткий огляд дисертаційних досліджень, присвячених проблемі державного управління охороною здоров'я – науки, яка покликана забезпечити стабільну та ефективну діяльність галузі, – що захищені впродовж 1998–2010 рр. (табл. 1) та виявлення питань, які у той чи інший спосіб впливають на дослідження вказаної проблеми та можуть позитивно вплинути на процес реформування системи державного управління охороною здоров'я України.

III. Результати

Україна стала першою серед країн пост-радянського простору, де була запроваджена нова галузь науки – державне управління, покликана забезпечити супровід економічних, соціальних та політичних реформ у

процесі розбудови молодшої незалежної держави [4]. При цьому, варто наголосити на тому, що початок широкого дослідницького інтересу до проблем державного управління в Україні взагалі та державного управління охороною здоров'я зокрема збігається зі створенням у державі Національної академії державного управління (НАДУ) при Президентові України та виходом у світ постанови Вищої атестаційної комісії України від 31.10.1996 р. № 38/7, якою до номенклатури спеціальностей наукових працівників уведено нову галузь науки 25.00.00 – Державне управління.

Основні наукові здобутки авторів сорока дисертаційних робіт (сім докторських і тридцять три кандидатські) в період з 1998 по 2008 рр., предметом дослідження яких було обрано різні аспекти державного управління системою охорони здоров'я, вже неодноразово аналізувалися одним із авторів цієї публікації в одноосібних і колективних наукових працях [6; 8; 9; 11; 12], оприлюднювалися під час науково-практичних конференцій за міжнародною участю [1; 10] та досліджувалися іншими науковцями [2]. Саме тому в нашій статті не будемо здійснювати аналіз кожної з 68 дисертаційних робіт, а тільки наведемо їх перелік (табл. 1), зупинимося на визначенні основних періодів процесу підготовки і захисту дисертаційних досліджень з державного управління охороною здоров'я, визначимо питому вагу дисертаційних досліджень з окремих видів медичної діяльності у загальній структурі дисертаційних робіт, захищених за напрямом "Державне управління в галузі охорони здоров'я" (табл. 2).

Таблиця 1
Докторські та кандидатські дисертації з державного управління в галузі охорони здоров'я, захищені впродовж 1998–2010 рр. (станом на 15.10.2010 р.)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Тема дисертації	Науковий керівник (консультант)	Дата та місце захисту
<i>Докторські дисертації</i>				
1	Радиш Ярослав Федорович	Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис та тенденції розвитку; 25.00.01 – Теорія та історія державного управління	Солоненко І.М., доктор медичних наук, професор	18.06.2003 р. м. Київ, Д 26.810.01
2	Лобас Віталій Михайлович	Теоретичні основи і розвиток державного соціально-орієнтованого управління; 25.00.02 – Механізми державного управління	Дорофійенко В.В., доктор економічних наук, професор	2004 р. м. Донецьк, Д 11.107.01
3	Білинська Марина Миколаївна	Державне управління галуззю стандартизацією в умовах реформування вищої медичної освіти в Україні; 25.00.02 – Механізми державного управління	Солоненко І.М., доктор медичних наук, професор	03.02.2005 р. м. Київ, Д 26.810.01
4	Шаттала Олександр Сергійович	Державне управління сферою рекреаційного обслуговування в Автономній Республіці Крим в умовах ринкових відносин; 25.00.02 – Механізми державного управління	Надольний П.І., доктор наук з державного управління, професор	03.03.2005 р. м. Київ, Д 26.810.01
5	Черниш Олена Іванівна	Теоретико-методологічні засади формування нових механізмів державного регулювання в сфері соціально значимих послуг; 25.00.02 – Механізми державного управління	Дорофійенко В.В., доктор економічних наук, професор	21.02.2006 р. м. Донецьк, Д 11.107.01
6	Карамішев Дмитро Васильович	Державне регулювання інноваційних процесів у системі охорони здоров'я; 25.00.02 – Механізми державного управління	Немченко А.С., доктор фармацевтичних наук, професор	18.09.2007 р. м. Донецьк, Д 11.107.01
7	Кризина Наталя Павлівна	Державна політика України в галузі охорони здоров'я: механізми формування та реалізації; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	19.12.2008 р. м. Київ, Д 26.810.02
8	Хожито Ірина Іванівна	Державна політика України у сфері профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу: механізми формування та реалізації; 25.00.02 – Механізми державного управління	Серьогін С.М., доктор наук з державного управління, професор	21.04.2009 р. м. Донецьк, Д 11.107.01
9	Надіок Зіновій Олександрович	Механізми державного регулювання ринку медичних послуг в Україні; 25.00.02 – Механізми державного управління	Огаренко В.М., доктор наук з державного управління, професор	24.03.2009 р. м. Запоріжжя, Д 17.127.03; 17.06.2009 р. м. Донецьк, Д 11.107.01
10	Рожкова Інга Володимирівна	Розвиток механізмів державного управління охороною громадського здоров'я на регіональному рівні; 25.00.02 – Механізми державного управління	Солоненко І.М., доктор медичних наук, професор	28.05.2009 р. м. Запоріжжя, Д 17.127.03
11	Гаман Петро Ілліч	Державне регулювання розвитку рекреаційної сфери Карпатського регіону України; 25.00.02 – Механізми державного управління	Корецький М.Х., доктор наук з державного управління, професор	25.06.2009 р. м. Київ, Д 26.160.03
12	Бугайов Сергій Георгійович	Державне регулювання системи онкологічної допомоги в Україні: генезис та тенденції розвитку; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	23.10.2009 р. м. Київ, Д 26.810.01
13	Ярош Наталя Петрівна	Державне регулювання розвитку соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я; 25.00.02 – Механізми державного управління	Пономаренко В.М., доктор медичних наук, професор	16.12.2009 р. м. Київ, Д 26.810.01
14	Мельниченко Олександр Анатолійович	Державна політика щодо підвищення рівня та якості життя населення; 25.00.02 – Механізми державного управління	Одинцова Г.С., доктор економічних наук, професор	12.03.2010 р. м. Запоріжжя, Д 17.127.03
15	Рингач Наталя Олександрівна	Державне управління охороною здоров'я як складовою системи забезпечення національної безпеки; 25.00.02 – Механізми державного управління	Білинська М.М., доктор наук з державного управління, професор	17.03.2010 р. м. Київ, Д 26.810.01
16	Терент'єва Анна Валеріївна	Державне управління процесом подолання медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	26.04.2010 р. м. Київ, Д 26.810.02
17	Марова Світлана Феліксівна	Механізми державного управління безпекою життєдіяльності населення техногенних регіонів; 25.00.02 – Механізми державного управління	Пілюшенко В.Л., член-кореспондент НАН України, доктор технічних наук, професор	26.05.2010 р. м. Донецьк, Д 11.107.01

Продовження табл. 1

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Тема дисертації	Науковий керівник (консультант)	Дата та місце захисту
1	Левченко Федір Миколайович	Управління кваліфікованою медичною допомогою в системі лікувально-евакуаційного забезпечення військ; 25.00.05 – Галузеве управління	Радиш Я.Ф., кандидат медичних наук, доцент	10.06.1998 р. м. Київ, Д 26.810.01
2	Рогач Іван Михайлович	Реорганізація діяльності та оптимізація управління системою медичної допомоги сільському населенню (на прикладі Закарпатської області); 25.00.05 – Галузеве управління	Журавель В.І., доктор медичних наук, доцент	30.09.1998, м. Київ, Д 26.810.01
3	Дячишин Віра Іванівна	Державне управління медикоментами забезпеченням населення України на сучасному етапі формування ринкових відносин; 25.00.05 – Галузеве управління	Солоненко І.М., доктор медичних наук, професор	27.12.2000 р. м. Київ, Д 26.810.01
4	Перетяка Олег Павлович	Державне управління реформуванням системи охорони здоров'я (на прикладі Луганської області); 25.00.05 – Галузеве управління	Бесполудіна Г.В., доктор медичних наук, професор	16.05.2001 р. м. Київ, Д 26.810.01
5	Загородній Володимир Васильович	Механізми державного регулювання реформування системи охорони здоров'я (на прикладі м. Києва); 25.00.05 – Галузеве управління	Малицький Б.А., доктор економічних наук, професор	16.05.2001 р. м. Київ, Д 26.810.01
6	Крюков Сергій Альбертович	Державне управління в сфері медико-соціальної допомоги безнадійно хворим; 25.00.05 – Галузеве управління	Лехан В.М., доктор медичних наук, професор	2002 р. м. Донецьк, К 11.107.01
7	Терент'єва Анна Валеріївна	Розвиток автоматизованого управління матеріально-технічними запасами формувань державної служби медицини катастроф України; 25.00.02 – Механізми державного управління	Биков В.М., член-кореспондент АПН України, доктор технічних наук, професор	2003 р. м. Київ, Д 26.810.01
8	Черниченко Тетяна Іванівна	Державне управління освітою фахівців охорони здоров'я в умовах перебудови галузі в Україні; 25.00.02 – Механізми державного управління	Москаленко В.Ф., член-кореспондент АМН України, доктор медичних наук, професор	11.12.2003 р. м. Київ, Д 26.810.01
9	Мегедь Володимир Петрович	Управління системою медичного забезпечення Державної прикордонної служби України: особливості й тенденції розвитку; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, доцент	13.05.2004 р. м. Київ, Д 26.810.01
10	Козуліна Світлана Олександрівна	Механізми державного управління діяльністю закладів охорони здоров'я (організаційно-правовий аспект); 25.00.02 – Механізми державного управління	Журавель В.І., доктор медичних наук, професор	07.07.2004 р. м. Одеса, К 41.863.01
11	Джафарова Джаніра Мамедівна	Управління регулюванням первинної медико-санітарної допомоги на місцевому рівні (на прикладі м. Львова); 25.00.02 – Механізми державного управління	Чемерис А.О., кандидат економічних наук, доцент	2004 р. м. Львів, К 35.860.01
12	Галацан Віктор Олександрович	Організаційно-економічний механізм управління охороною здоров'я; 25.00.02 – Механізми державного управління	Мамонова В.В., кандидат економічних наук, доцент	24.09.2004 р. м. Харків, К 64.858.01
13	Терешкевич Галина Тарасівна	Розвиток бізнесу в Україні (державно-управлінський аспект); 25.00.02 – Механізми державного управління	Кашуба М.В., доктор філософських наук, професор	04.10.2004 р. м. Львів, К 35.860.01
14	Солоненко Надія Дмитрівна	Державне управління перебудовою галузі охорони здоров'я в умовах обмежених ресурсів в Україні; 25.00.02 – Механізми державного управління	Жапіло Л.І., доктор біологічних наук, професор	07.10.2004 р. м. Київ, Д 26.810.01
15	Педченко Тимур Вікторович	Державне управління системою охорони здоров'я на засадах загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	12.01.2005, м. Київ, Д 26.810.01
16	Піш Богдан Антонович	Державне управління охороною здоров'я в країнах Східної Європи: досвід та можливість використання в Україні; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	06.05.2005, м. Київ, Д 26.810.01
17	Жаховський Віктор Олександрович	Державне управління системою формування кадрового потенціалу медичної служби Збройних Сил у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	12.01.2006 р. м. Київ, Д 26.810.01

Продовження табл. 1

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Тема дисертації	Науковий керівник (консультант)	Дата та місце захисту
18	Надюк Олександрович	Державне управління якістю медичної допомоги в системі охорони здоров'я України;	Корецький М.Х., доктор наук з державного управління, професор	07.02.2006 р., м. Київ, Д 26.810.02
19	Зноб Олександрович	25.00.02 – Механізми державного управління	Журавель В.І., доктор медичних наук, професор	09.03.2006 р., м. Одеса, К 41.863.01
20	Мельник Олександр	Механізми державного управління міським населенням;	Радий Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	12.04.2006 р., м. Київ, Д 26.810.01
21	Рудий Володимир	Державне регулювання діяльності українських мігрантських контингентів: генезис та тенденції розвитку.	Білинська М.М., доктор наук з державного управління, доцент	10.05.2006 р., м. Київ, Д 26.810.02
22	Куріло Тетяна	25.00.02 – Механізми державного управління	Радий Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	10.05.2006 р., м. Київ, Д 26.810.02
23	Склярко Володимир	25.00.02 – Механізми державного управління	Білинська М.М., доктор наук з державного управління, доцент	11.05.2006 р., м. Київ, Д 26.810.01
24	Долот Володимир	Прогнозування впливу чинників соціальної динаміки на державне управління забезпеченням населення України лікарськими засобами;	Радий Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	12.05.2006 р., м. Київ, Д 26.810.01
25	Савіна Оксана	Державне управління стаціонарною медичною допомогою в Україні: стан і тенденції розвитку;	Шутов М.М., доктор економічних наук, професор	22.06.2006 р., м. Донецьк, Д 11.170.01
26	Антонюк Сергій	25.00.01 – Теорія та історія державного управління	Радий Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	27.06.2006 р., м. Київ, Д 26.810.01
27	Сатушенко Ольга	Механізми державного регулювання системи надання медичної допомоги населенню України;	Савельнікова Н.Л., кандидат економічних наук, доцент	29.09.2006 р., м. Донецьк, Д 11.107.01
28	Мартинюк Олена	25.00.02 – Механізми державного управління	Жаліло Л.І., доктор біологічних наук, професор	21.11.2006 р., м. Київ, Д 26.810.02
29	Балуєва Ольга	Державне регулювання розвитку приватного сектора охорони здоров'я України на регіональному рівні;	Ларіна Р.Р., доктор економічних наук, професор	19.09.2007 р., м. Донецьк, Д 11.107.01
30	Худоба Олександр	25.00.02 – Механізми державного управління	Лазор О.Я., доктор наук з державного управління, професор	15.05.2008 р., м. Львів, К 35.860.01
31	Чеканова Тетяна	Удосконалення механізмів державного управління розвитком інформаційної системи галузі охорони здоров'я;	Саханенко С.Б., доктор наук з державного управління, доцент	27.05.2008 р., м. Одеса, К 41.863.01
32	Виноградов Олег	25.00.02 – Механізми державного управління	Білинська М.М., доктор наук з державного управління, професор	19.03.2009 р., м. Київ, Д 26.810.01
33	Котляревський Юрій	Організаційно-економічний механізм державного регулювання якості медичних послуг в Україні;	Немченко А.С., доктор фармацевтичних наук, професор	17.04.2009 р., м. Харків, К 64.858.01
34	Шумаєва Олена	25.00.02 – Механізми державного управління	Ларіна Р.Р., доктор економічних наук, професор	17.06.2009 р., м. Донецьк, Д 11.107.01

Продовження табл. 1

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Тема дисертації	Науковий керівник (консультант)	Дата та місце захисту
35	Гачова Євгенія Леонідівна	Механізми державного управління захистом здоров'я працездатного населення; 25.00.02 – Механізми державного управління	Шугов М.М., доктор економічних наук, професор	8.10.2009 р., м. Донецьк, Д 11.107.01
36	Петрєва Олена Борисівна	Механізми забезпечення державних гарантій у сфері охорони здоров'я; 25.00.02 – Механізми державного управління	Лобас В.М., доктор наук з державного управління, професор	16.10.2009 р., м. Запоріжжя, Д 17.127.03
37	Лещенко Василина Володимирівна	Громадські лікарські організації як суб'єкти формування та реалізації державної політики в Україні в галузі охорони здоров'я; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	19.10.2009 р., м. Київ, Д 26.810.02
38	Ігнатєва Галина Феліксівна	Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю в процесі управління медичним забезпеченням населення монофункціональних міст України; 25.00.04 – Місцеве самоврядування	Хожило І.І., доктор наук з державного управління, доцент	24.11.2009 р., м. Дніпропетровськ, К 08.866.01
39	Паращич Ігор Миронович	Державні механізми забезпечення та захисту прав пацієнтів в Україні: стан і тенденції розвитку; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	26.01.2010 р., м. Київ, Д 26.810.02
40	Федак Марія Миколаївна	Механізми державного регулювання стоматологічної допомоги населенню України; 25.00.02 – Механізми державного управління	Карамішев Д.В., доктор наук з державного управління, доцент	27.01.2010 р., м. Київ, К 26.129.01
41	Деркач Юрій Васильович	Механізми державного регулювання розвитку санаторно-курортного потенціалу Прикарпатського регіону України (організаційно-правові засади); 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	23.02.2010 р., м. Київ, Д 26.810.02
42	Фуртак Іван Іванович	Механізми державного управління у сфері охорони здоров'я в контексті європейської інтеграції України; 25.00.02 – Механізми державного управління	Малик Я.Й., доктор історичних наук, професор	05.03.2010 р., м. Львів, К 35.860.01
43	Боків Олександр Віталійович	Механізми управління системою загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності; 25.00.02 – Механізми державного управління	Дегтяр А.О., доктор наук з державного управління, професор	13.03.2010 р., м. Запоріжжя, Д 17.127.03
44	Беліченко Антон Вікторович	Державне регулювання забезпечення населення лікарськими засобами; 25.00.02 – Механізми державного управління	Немченко А.С., доктор фармацевтичних наук, професор	18.03.2010 р., м. Харків, К 64.858.01
45	Буравльов Леонід Олександрович	Механізми державного регулювання приватного сектора в галузі охорони здоров'я України; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	24.03.2010 р., м. Київ, Д 26.810.02
46	Шипко Андрій Федорович	Модернізація функцій органів місцевого самоврядування у сфері охорони здоров'я населення; 25.00.04 – Місцеве самоврядування	Серьофін С.М., доктор наук з державного управління, професор	08.04.2010 р., м. Дніпропетровськ, К 08.866.01
47	Бедрик Ірина Олексівна	Державне регулювання приватної стоматологічної діяльності в Україні: організаційно-правові засади; 25.00.02 – Механізми державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	19.05.2010 р., м. Київ, Д 26.810.02
48	Пітко Ярослав Михайлович	Роль державних органів управління і місцевого самоврядування в механізмі реформування первинної медико-санітарної допомоги; 25.00.02 – Механізми державного управління	Лемішко Б.Б., кандидат медичних наук, доцент	11.06.2010 р., м. Львів, К 35.860.01
49	Полченко Тетяна Петрівна	Розвиток державно-управлінських механізмів протидії виникненню корупції у сфері охорони здоров'я в Україні; 25.00.02 – Механізми державного управління	Білинська М.М., доктор наук з державного управління, професор	29.06.2010 р., м. Київ, Д 26.810.01
50	Кржак Максим Сергійович	Державна політика забезпечення соціально вразливих верств населення України лікарськими засобами; 25.00.02 – Механізми державного управління	Бульба В.Г., кандидат історичних наук, доцент	24.09.2010 р., м. Харків, Д 64.858.01
51	Мезенцева Наталія Борисівна	Державне регулювання суспільних відносин в галузі охорони здоров'я України: історичні та правові аспекти; 25.00.01 – Теорія та історія державного управління	Радиш Я.Ф., доктор наук з державного управління, професор	14.10.2010 р., м. Київ, Д 26.810.01

Таблиця 2

Інформація про наукових керівників (консультантів) здобувачів наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління в галузі охорони здоров'я (станом на 05.10.2010 р.)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання	Постійне місце роботи	Кількість підготовлених дисертацій	
				докт.	канд.
1	Бесполудіна Галина Василівна	доктор медичних наук, професор	Луганський державний медичний університет, завідувач кафедри соціальної медицини, організації, АСУ та економіки охорони здоров'я	1	
2	Биков Валерій Юхимович	академік АПН України, доктор технічних наук, професор	Інститут педагогіки АПН України, м. Київ, директор	1	
3	Білінська Марина Миколаївна	доктор наук з державного управління, професор	Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ, віце-президент	4	
4	Дегтяр Андрій Олегович	доктор наук з державного управління, професор	Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, завідувач кафедри	1	
5	Дорошенко В'ячеслав Володимирович	доктор економічних наук, професор	Донецький державний університет управління МОН України, завідувач кафедри менеджменту у невиробничій сфері	2	
6	Жаліло Любов Іванівна	доктор біологічних наук, професор	Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ, професор кафедри управління охороною суспільного здоров'я	2	
7	Журавель Володимир Іванович	доктор медичних наук, професор	Одеський державний медичний університет, завідувач кафедри соціальної медицини, управління та економіки охорони здоров'я	3	
8	Карамішев Дмитро Васильович	доктор наук з державного управління, доцент	Харківський національний фармацевтичний університет, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування	1	
9	Кашуба Марія Василівна	доктор філософських наук, професор	Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, професор кафедри політичних наук і філософії	1	
10	Корецький Микола Христоворович	доктор наук з державного управління, професор	Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, м. Київ, завідувач відділу інвестиційної політики та розвитку місцевого самоврядування	1	
11	Бульба Володимир Григорович	кандидат історичних наук, доцент	Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, завідувач кафедри соціальної та гуманітарної політики	1	
12	Лазор Олег Ярославович	доктор наук з державного управління, професор	Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, завідувач кафедри управління персоналом та державної служби	1	
13	Ларіна Рена Рінатівна	доктор економічних наук, професор	Донецький державний університет управління МОН України, завідувач кафедри логістики	2	
14	Лемішко Борис Богданович	кандидат медичних наук, доцент	Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України	1	
15	Лехан Валерія Микитівна	доктор медичних наук, професор	Дніпропетровська державна медична академія МОЗ України, завідувач кафедри соціальної медицини, організації та управління охороною здоров'я	1	
16	Лобас Віталій Михайлович	доктор наук з державного управління, професор	Донецький державний медичний університет ім. М. Горького, завідувач кафедри	1	

Продовження табл. 2

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання	Постійне місце роботи	Кількість підготовлених дисертацій	
				докт.	канд.
17	Малик Ярослав Йосипович	доктор історичних наук, професор	Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України		1
18	Малицький Борис Антонович	доктор економічних наук, професор	Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України, м. Київ, директор		1
19	Мамонова Валентина Василівна	кандидат економічних наук, доцент	Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, доцент кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування		1
20	Москаленко Віталій Федорович	академік НАМН України, доктор медичних наук, професор	Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, ректор		1
21	Надолішній Петро Іванович	доктор наук з державного управління, професор	Одеський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування	1	
22	Немченко Алла Семенівна	доктор фармацевтичних наук, професор	Національний фармацевтичний університет, м. Харків, завідувач кафедри організації та економіки фармації	1	2
23	Огаренко Віктор Миколайович	доктор наук з державного управління, професор	Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, ректор	1	
24	Одинцова Галина Сергіївна	доктор економічних наук, професор	Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ, доцент кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування	1	
25	Піпошенко Віталій Лаврентійович	член-кореспондент НАН України, доктор технічних наук, професор	Донецький державний університет управління МОН України, проректор з наукової роботи, завідувач кафедри маркетингу	1	
26	Пономаренко Віктор Михайлович	доктор медичних наук, професор	Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України, директор	1	
27	Радиш Ярослав Федорович	доктор наук з державного управління, професор	Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ, професор кафедри управління охороною суспільного здоров'я	3	15
28	Сапельнікова Надія Леонідівна	кандидат економічних наук, доцент	Донецький державний університет управління МОН України		1
29	Саханенко Сергій Єгорович	доктор наук з державного управління, доцент	Одеський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування		1
30	Серьогін Сергій Михайлович	доктор наук з державного управління, професор	Дніпропетровський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, директор, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування	1	
31	Солоненко Іван Миколайович	доктор медичних наук, професор	Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ, професор кафедри управління охороною суспільного здоров'я	3	1
32	Хожило Ірина Іванівна	доктор наук з державного управління, доцент	Дніпропетровський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, директор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування		1
33	Черерис Анатолій Олексійович	кандидат економічних наук, доцент	Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, директор		1
34	Шутов Михайло Михайлович	доктор економічних наук, професор	Донецький державний медичний університет ім. М. Горького, професор кафедри		2
Усього				17	51

Інформацію про наукових керівників (консультантів) здобувачів наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління в галузі охорони здоров'я оприлюднено в табл. 3 і коротко зупинимося на

постановці кількох питань, вирішення яких, на їх думку, сприятиме вдосконаленню наукового супроводу розвитку системи державного управління охороною здоров'я України.

Таблиця 3

**Кількість дисертацій, захищених за науковим напрямом
“Державне управління охороною здоров'я” у 1998–2010 рр.,
залежно від проблеми (наукового завдання) дослідження**

Предмет дослідження	Захищено дисертацій	% від загальної кількості
Державна політика в галузі охорони здоров'я	13	19,1
Медична допомога, ПМСД та медичні послуги	11	16,2
Медицина катастроф та відомча медицина	8	11,8
Економіка, інноваційні процеси та медичне страхування	7	10,3
Реформування медичної галузі	5	7,4
Медичне право, біоетика	5	7,4
Забезпечення лікарськими засобами	5	7,4
Соціальні та медичні стандарти	4	5,8
Стоматологічна та приватна медична діяльність	4	5,8
Медична освіта	3	4,4
Санаторно-курортне забезпечення	3	4,4
Усього	68	100,0

Аналіз успішно захищених упродовж 1998–2010 рр. на засіданнях спеціалізованих вчених рад Національної академії державного управління при Президентові України, регіональних інститутів НАДУ (Дніпропетровськ, Львів, Одеса, Харків), Донецького державного університету управління, Класичного приватного університету (м. Запоріжжя), Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України та Академії муніципального управління 68 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління (17) та кандидата наук з державного управління (51) за спеціальностями “Теорія та історія державного управління”, “Механізми державного управління”, “Галузеве управління” та “Регіональне управління” свідчить, що автори зазначених вище дисертаційних досліджень зробили вагомий внесок у справу вивчення окремих аспектів системи державного управління охороною здоров'я України.

Варто підкреслити, що всі теми дисертацій пов'язані з напрямками основних науково-дослідних робіт відповідних установ та затвер-

джені вченими радами з одночасним призначенням наукового керівника (консультанта), що відповідає вимогам ВАК України [7, с. 2].

Ми поділяємо думку Л.І. Лисенко [4], яка стверджує, що в процесі становлення та розвитку галузі науки державного управління впродовж 1997–2007 рр. можна виділити три основні періоди:

- 1) березень 1997 р. – травень 2000 р.;
- 2) травень 2000 р. – вересень 2002 р.;
- 3) вересень 2002 р. – січень 2007 р.

Разом з тим, ґрунтуючись на тенденціях розвитку досліджуваного процесу, пропонуємо вважати період, обмежений рамками січня 2007 р. – грудня 2010 р., – четвертим періодом розвитку галузі науки державного управління взагалі та її важливого напрямку “Державне управління системою охорони здоров'я” зокрема.

На рис. 1 представлено показники, які характеризують динаміку процесу підготовки дисертаційних досліджень за спеціальністю “Державне управління в галузі охорони здоров'я” впродовж 1998–2010 рр.

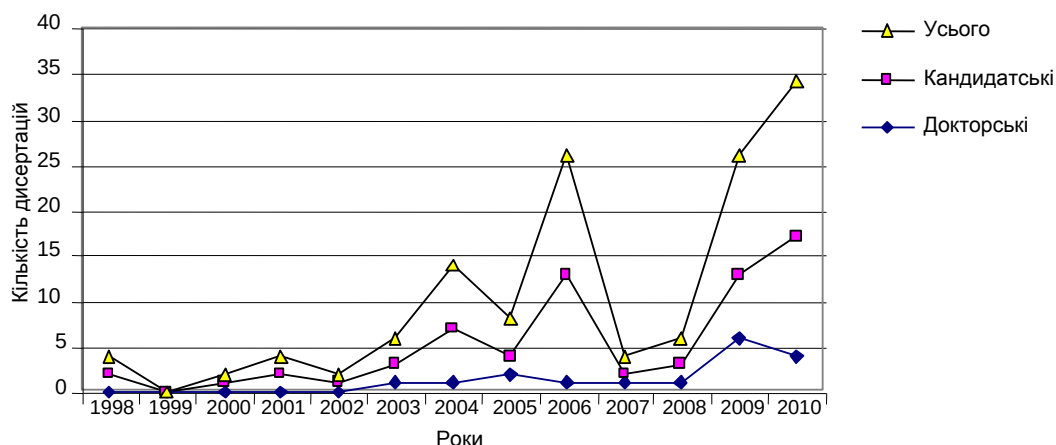

Рис. 1. Динаміка підготовки дисертацій за спеціальністю “Державне управління в галузі охорони здоров'я” (1998–2010 рр.)

Як видно з рис. 1, найпродуктивнішим, з погляду кількості підготовлених і успішно захищених дисертаційних робіт, об'єктом дослідження яких обрано систему охорони здоров'я, був кінець третього та друга половина четвертого періоду становлення та розвитку галузі науки державного управління. Загалом, упродовж третього і четвертого періодів – вересень 2002 – жовтень 2010 р. – відбувся захист усіх 17 докторських та 46 кандидатських

дисертацій, що становить 92,6% від загальної кількості захищених дисертаційних робіт.

На рис. 2 представлені показники питомої ваги різних спеціальностей (25.00.01 – Теорія та історія державного управління; 25.00.02 – Механізми державного управління; 25.00.04 – Регіональне управління та 25.00.05 – Галузеве управління) у загальній структурі напряму дослідження “Державне управління в галузі охорони здоров'я”.

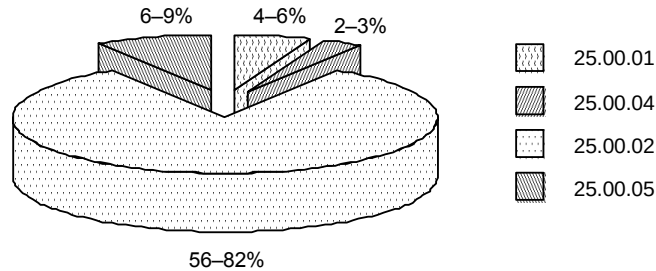

Рис. 2. Структура дисертаційних досліджень захищених упродовж 1998–2010 рр., за спеціальністю

Нами виявлено, що 56 дисертаційних досліджень із 68 (82%), захищених упродовж досліджуваного періоду, відповідають Паспорту спеціальності 25.00.02 – Механізми державного управління; 6 (9%) дисертаційних досліджень захищені за спеціальністю 25.00.05 – Галузеве управління (із 2003 р. ця спеціальність виключена з переліку спеціальностей “Державне управління”). Чотири дисертації, що становить 6% від загальної їх кількості (одна докторська і три кандидатські), відповідали Паспорту спеціальності 25.00.01 – Теорія та історія державного управління; ще дві дисертаційні

роботи (3%) на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління захищені за спеціальністю 25.00.04 – Регіональне управління.

Як видно з рис. 3, захисти абсолютної більшості дисертаційних досліджень – 36 із 68, що становить 54% від загальної кількості захищених дисертацій, відбулися на спеціалізованих вчених рада НАДУ; 17% дисертаційних досліджень захищено у Донецькому державному університеті управління МОН України; 7% – у Класичному приватному університеті (м. Запоріжжя).

Рис. 3. Структура дисертаційних досліджень, захищених упродовж 1998–2010 рр., за місцем захисту

Ще 20% дисертаційних досліджень захищено разом у Львівському (7%), Харківському (6%), Одеському (4%) та Дніпропетровському (3%) регіональних інститутах НАДУ при Президентові України. По одній дисертації, що становить 2% від їх загальної кількості, захищено на спеціалізованих вчених радах Академії муніципального управління та Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України.

Серед 66 авторів 68 захищених за досліджуваний період дисертаційних досліджень (З.С. Надюк та А.В. Терент'єва захистили по дві дисертації: кандидатську і докторську, саме тому кількість дисертацій і кількість дисертантів – різна) – 43 лікарі (С.А. Антонюк, І.О. Бедрик, М.М. Білинська, С.Г. Бугайцов, Л.О. Буравльов, О.В. Виноградов, В.О. Галацан, Ю.В. Деркач, Д.М. Джафарова, В.Д. Долот, О.А. Євтушенко, В.О. Жаховський, В.В. Загородній, Д.В. Карамішев, Ю.О. Котляревський, Н.П. Кризина, С.А. Крюков, Т.М. Курило, Ф.М. Левченко, В.М. Лобас, О.І. Мартинюк, В.П. Мегедь, О.М. Мельник, З.О. Надюк, І.М. Паращич, Т.В. Педченко, О.П. Перетяка, Б.А. Пліш, Т.П. Попченко, Я.Ф. Радиш, Н.О. Рингач, І.М. Рогаč, І.В. Рожкова, В.М. Рудий, В.Є. Скляренко, М.М. Федак, І.І. Фуртак, І.І. Хожило, О.В. Худоба, Т.Д. Чеканова, В.Ц. Черномаз, О.С. Шаптала, Н.П. Ярош (лікарі М.М. Білинська, Я.Ф. Радиш, О.М. Мельник та В.М. Рудий мають ще і юридичну освіту, О.В. Виноградов – економічну)), два біологи (Г.Т. Терешкевич і Т.І. Чернишенко), одинадцять економістів (О.В. Боков, Г.Ф. Ігнат'єва, О.А. Мельниченко, Н.Б. Мезенцева (має ще юридичну та дипломатичну освіту), О.Б. Петряєва, Я.М. Пітко, О.В. Савкіна, Н.Д. Солоненко, Є.Л. Ткачова, О.І. Черниш та О.О. Шумаєва), три менеджери (О.В. Балуська, П.І. Гаман, А.Ф. Шипко), один юрист (С.О. Козуліна), три провізори (А.В. Беліченко, В.І. Дячишин, М.С. Кряж), один інженер-системотехнік (А.В. Терент'єва), хімік (С.Ф. Марова) та філолог (В.В. Лещенко).

Серед 34 наукових керівників та наукових консультантів 66 здобувачів наукового ступеня доктора та кандидата наук з державного управління – теж фахівці різних спеціальностей (табл. 2). Найбільше з них лікарів – 13: проф. І.М. Солоненко (М.М. Білинська, В.В. Дячишин, Я.Ф. Радиш, І.В. Рожкова), проф. В.І. Журавель (С.О. Козуліна, І.М. Рогаč, В.Ц. Черномаз), проф. Г.В. Безполудіна (О.П. Перетяка), проф. В.М. Лехан (С.А. Крюков), академік НАМН України, проф. В.Ф. Москаленко (Т.І. Чернишенко), проф. В.М. Пономаренко (Н.П. Ярош), проф. Я.Ф. Радиш (С.А. Антонюк, І.О. Бедрик, С.Г. Бугайцов, Л.О. Буравльов, Ю.В. Деркач, В.Д. Долот, В.О. Жаховський, Н.П. Кризина, Т.М. Курило, Ф.М. Левченко, В.В. Лещенко, В.П. Мегедь,

О.М. Мельник, Н.Б. Мезенцева, І.М. Паращич, Т.В. Педченко, Б.А. Пліш, А.В. Терент'єва), проф. М.М. Білинська (О.В. Виноградов, Т.М. Попченко, Н.О. Рингач, В.М. Рудий, В.Є. Скляренко), доц. І.І. Хожило (Г.Ф. Ігнат'єва), проф. М.М. Шутов (О.В. Савкіна, Є.Л. Ткачова), доц. Д.В. Карамішев (М.М. Федак), доц. Б.Б. Лемішко (Я.М. Пітко), проф. В.М. Лобас (О.Б. Петряєва); один фармацевт: А.С. Немченко (А.В. Беліченко, Д.В. Карамішев, Ю.О. Котляревський); один біолог: Л.І. Жаліло (О.І. Мартинюк, Н.Д. Солоненко); дев'ять економістів: проф. В.В. Дорофійенко (В.М. Лобас, О.І. Черниш), проф. М.Х. Корецький (П.І. Гаман, З.О. Надюк), проф. Б.А. Малицький (В.В. Загородній), проф. В.В. Мамонова (О.В. Галацан), проф. Р.Р. Ларіна (О.В. Балуська, О.О. Шумаєва), доц. А.О. Чемерис (Д.М. Джафарова), доц. Н.Л. Сапельникова (О.А. Євтушенко), проф. А.О. Дегтяр (О.В. Боков), проф. Г.С. Одинцова (О.А. Мельниченко); п'ять представників науки державного управління: проф. П.І. Надолішній (О.С. Шаптала), проф. В.М. Огаренко (З.О. Надюк), проф. С.М. Серьогін (І.І. Хожило, А.Ф. Шипко), проф. О.Я. Лазор (О.В. Худоба), доц. С.Є. Саханенко (Т.Д. Чеканова), два історики: проф. Я.І. Малик (І.І. Фуртак) і доц. В.Г. Бульба (М.С. Кряж) та три представники інших галузей науки: філософ – проф. М.В. Кашуба (Г.Т. Терешкевич); і два доктори технічних наук – академік АПН України, проф. В.Ю. Биков (А.В. Терент'єва) та член-кореспондент НАН України проф. В.Л. Пілюшенко (С.Ф. Марова).

Автори глибоко переконані в тому, що зацікавленість фахівців різних спеціальностей питаннями охорони здоров'я підкреслює актуальність, вагомість та міжгалузевий характер досліджуваної проблеми.

У результаті аналізу дисертаційних досліджень за науковим напрямом "Державне управління охороною здоров'я" за проблемою та науковим завданням, які вони вирішували, нами з'ясовано, що найбільший інтерес для дослідників цього наукового напряму становлять державна політика в галузі охорони здоров'я (19,1% від загальної кількості захищених дисертацій), медична допомога, у тому числі й первинна медико-санітарна допомога (далі – ПМСД), та медичні послуги (11,8%), медицина катастроф і відомча медицина (11,8%). Питомо вага дисертаційних робіт, у яких досліджувалися економічні та інноваційні аспекти, а також медичне страхування, становить 10,3% (табл. 3).

Найменше дисертацій, як свідчать показники, що представлені у табл. 3, захищено з питань медичної освіти, а також державного регулювання санаторно-курортного забезпечення – по 4,4%.

Системно-логічний аналіз дисертаційних досліджень за напрямом "Управління охороною здоров'я" свідчить про те, що проблема нового трактування організаційно-економічного механізму розвитку системи охорони здоров'я в Україні розроблялася М.М. Шутовим (2004 р.) у дисертаційному дослідженні на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

З метою ознайомлення громадськості зі ступенем розробки окремих питань реформування вітчизняної системи охорони здоров'я науковцями економічної галузі нижче подано перелік ще десяти дисертаційних досліджень, захист яких відбувся у спеціалізованих вчених радах навчальних і наукових закладів України впродовж 2002–2007 рр.:

1. Євтушенко Т.П. Моделювання системи управління медичним страхуванням (Донецький національний університет, 2002 р.).

2. Кизима І.С. Стимулювання ефективності праці медичного персоналу (Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007 р.).

3. Карпишин Н.І. Фінансове забезпечення охорони здоров'я в реалізації державних функцій на ринку медичних послуг (Тернопільський державний економічний університет, 2006 р.).

4. Ковжарова Е.В. Організаційно-економічні основи системи охорони здоров'я в Україні (Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, 2005 р.).

5. Нагайчук Н.Г. Формування системи добровільного медичного страхування в умовах ринкової економіки (Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України", 2006 р.).

6. Малік Є.О. Система фінансування охорони здоров'я: конкурентні та соціальні критерії (Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана", 2007 р.).

7. Арзянцева Д.А. Науково-методичні засади розробки стратегії розвитку регіональних систем охорони здоров'я (Науково-дослідний економічний університет Міністерства економіки України, 2006 р.).

8. Залетов О.М. Державне регулювання ринку страхування життя в Україні (Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана", 2007 р.).

9. Кашуба Я.М. Фінансове забезпечення охорони здоров'я в реалізації державних функцій на ринку медичних послуг (Інститут регіональних досліджень НАН України, 2006 р.).

10. Улай О.І. Фінансове забезпечення охорони репродуктивного здоров'я в умовах трансформаційної економічної системи (Тернопільська академія народного господарства, 2005 р.).

Опрацювання дисертаційних робіт, у яких досліджуються різні аспекти державного управління системою охорони здоров'я, стало підставою для пропозиції про обговорення ще двох, на думку авторів цієї публікації, дуже важливих питань.

По-перше, нами встановлено, що нові доктрини, програми, концепції, рекомендації тощо, які розробляються і пропонуються для реалізації, практично не залучаються до вироблення стратегічного курсу розвитку галузі охорони здоров'я. Не припустимим, з нашої точки зору, є і те, що наукові звіти, монографії, кандидатські та докторські дисертації, які містять науково обґрунтовані рекомендації щодо оптимізації державного управління системою охорони здоров'я України, не використовуються для вирішення проблеми щодо стратегії збереження і зміцнення здоров'я населення, а осідають на полицях наукових бібліотек [3]. Сказане вище підтверджує й відомий український історик і політик В.М. Литвин, вказуючи на те, що хоча влада далеко не завжди схильна враховувати думку вченого, але і просто його ігнорувати зараз вона вже не може. Адже сьогодні накопичена необхідна база для переведення досліджень на якісно новий рівень, у тому числі й особливо узагальнювального, концептуального та міждисциплінарного, а головне – проектувального характеру. Потрібно зламати, стверджує В.М. Литвин, традиції, за яких інтелектуальні наробки, узагальнення та оцінки залишаються надбанням певного кола дослідників, залишаються у своїй більшості у виданнях з обмеженими тиражами. Потрібно розширити ці рамки і забезпечити вихід усіх небайдужих на широку громадськість. Тоді Україна матиме власного відповідального громадянина. А це найважливіше для держави [5, с. 13].

По-друге, мова йде про рівень доступності результатів тих чи інших досліджень науковцям різних фахів. Відомо, що на підставі відповідних Постанов Президії ВАК України здобувачі наукових ступенів кандидата та доктора наук зобов'язані опублікувати визначену кількість наукових праць у фахових виданнях. Ця норма, звичайно, є абсолютно справедливою і жодних заперечень не викликає. Але трапляються, напевно, і такі ситуації, як та, що обговорюється сьогодні: результати досліджень у галузі медицини (а це може бути й освіта, економіка, юриспруденція або військова сфера) стають основою для розвитку іншого важливого наукового напрямку – державного управління. У зв'язку з цим доцільно ширше практикувати міжгалузеву спрямованість фахових наукових видань. Саме тому в журналах "Охорона здоров'я України", "Психічне здоров'я / Mental Health", "Лікарська справа. Врачебное дело", "Україна. Здоров'я нації" та "Вій-

ська медицина України”, наприклад, варто мати й рубрику “Державне управління охороною здоров’я”. Запровадження міжгалузевої спрямованості фахових видань буде надзвичайно корисним не тільки для конкретних дослідників, які вивчають міждисциплінарні проблеми, а й для української науки і практики взагалі.

IV. Висновки

1. Дослідженням доведено, що впродовж 1998–2010 рр. у спеціалізованих вчених радах України, яким надано право приймати до розгляду й проводити прилюдні захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління, захищено 17 докторських дисертацій та 51 кандидатська, об’єктом дослідження яких була система державного управління охороною здоров’я України.

2. Усебічний логіко-системний аналіз дисертаційних робіт свідчить, що наукове забезпечення розвитку державного управління системою охорони здоров’я України на сьогодні є актуальним питанням, яке перебуває в центрі дискусій науковців і практиків, але відповідна проблема досі ще не була предметом спеціального комплексного дослідження. Саме це дало підстави констатувати, що стан наукової розробки вказаної теми не може вважатися задовільним і вона потребує всебічного дослідження.

3. Обґрунтовано, що у процесі становлення і розвитку важливої наукової проблеми “Державне управління охороною здоров’я” впродовж 1998–2010 рр. можна виділити чотири основні періоди: перший – січень 1998 р. – травень 2000 р., другий – травень 2000 р. – вересень 2002 р., третій – вересень 2002 р. – січень 2007 р. і четвертий – січень 2007 р. – грудень 2010 р.

4. Встановлено, що у процесі дослідження різних аспектів актуальної проблеми, яка полягає в науковому забезпеченні розвитку державного управління охороною здоров’я, основними тенденціями цього явища були такі:

- захисти абсолютної більшості дисертаційних досліджень – 54% від загальної кількості захищених дисертацій – відбулися на спеціалізованих вчених радах НАДУ при Президентові України; 17% дисертаційних досліджень захищено у Донецькому державному університеті управління МОН України; 7% дисертацій захищено у Класичному приватному університеті (м. Запоріжжя); 20% дисертаційних досліджень захищено разом у Львівському (7%), Харківському (6%), Одеському (4%) та Дніпропетровському (3%) регіональних інститутах НАДУ при Президентові України. По одній дисертації захищено на спеціалізованих вчених радах Академії муніципа-

льного управління та Ради з вивчення продуктивних сил України НАН України;

- 82% захищених дисертацій упродовж досліджуваного періоду відповідають Паспорту спеціальності 25.00.02 – Механізми державного управління, тобто мають прикладний характер; 9% дисертаційних досліджень захищені за спеціальністю 25.00.05 – Галузеве управління; 6% від загальної їх кількості (одна докторська і три кандидатські) відповідали Паспорту спеціальності 25.00.01 – Теорія та історія державного управління; ще 3% дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління захищені за спеціальністю 25.00.04 – Регіональне управління;
- найбільший інтерес для дослідників різних аспектів проблеми державного управління охороною здоров’я становлять державна політика в галузі охорони здоров’я (19,1% від загальної кількості захищених дисертацій); медична допомога, у тому числі й первинна медико-санітарна допомога, та медичні послуги (11,8%), медицина катастроф та відомча медицина (11,8%). Питома вага дисертаційних робіт, у яких досліджувалися економічні та інноваційні аспекти, а також медичне страхування, – становить 10,3%; зацікавленість дослідників соціальними та медичними стандартами, а також регулюванням стоматологічної і приватної медичної діяльності була на рівні 5,8%. Найменше дисертацій захищено з питань медичної освіти, а також державного регулювання санаторно-курортного забезпечення – по 4,4%.

5. Системно-логічний аналіз дисертаційних досліджень за напрямом “Державне управління охороною здоров’я” свідчить про те, що відповідна проблема розробляється й у дисертаційних дослідженнях економічної галузі. Зацікавленість фахівців різних спеціальностей питаннями розвитку системи охорони здоров’я підкреслює актуальність, вагомість та міжгалузевий характер досліджуваної проблеми.

6. Встановлено, що наукові звіти, монографії, кандидатські та докторські дисертації, які містять науково обґрунтовані рекомендації щодо оптимізації державного управління системою охорони здоров’я України, на превеликий жаль, не використовуються для вирішення проблеми щодо стратегії збереження і зміцнення здоров’я населення, а осідають на полицях наукових бібліотек.

7. Обґрунтовано, що з метою кращого ознайомлення наукової громадськості з результатами досліджень у різних галузях науки доцільно ширше практикувати міжгалузеву спрямованість фахових наукових видань. Запровадження міжгалузевої спрямо-

ваності останніх буде надзвичайно корисним не тільки для конкретних дослідників, які вивчають міждисциплінарні проблеми, а й для української науки і практики взагалі.

Література

1. Буравльов Л. Проблеми державного управління системою охорони здоров'я в дисертаційних дослідженнях українських авторів (1998–2007 рр.) / Л. Буравльов, Н. Мезєнцева, Я. Радиш // Проблеми й тенденції розвитку галузі науки "Державне управління" в Україні: від теорії до практики : зб. матеріалів симп. за міжнар. участю / [за заг. ред. О.Ю. Оболенського, С.В. Семіна, С.В. Загороднюка]. – К. : Вид-во НАДУ, 2007.
2. Жаліло Л. Наукові аспекти державного управління у сфері охорони суспільного здоров'я / Л. Жаліло, О. Мартинюк, І. Солоненко // Проблеми й тенденції розвитку галузі науки "Державне управління" в Україні: від теорії до практики : зб. матеріалів симп. за міжнар. участю / [за заг. ред. О.Ю. Оболенського, С.В. Семіна, С.В. Загороднюка]. – К. : Вид-во НАДУ, 2007.
3. Кундієв Ю. З висоти – стрімголов, або чому реформи охорони здоров'я є неефективними? / Ю. Кундієв // Дзеркало тижня. – 2008. – № 1 (680). – С. 15.
4. Лисенко Л.І. Тенденції державного регулювання підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів з державного управління : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Л.І. Лисенко. – К., 2010. – 20 с.
5. Литвин В. Украина – 15 лет неопределенности. Что дальше? / В. Литвин // Зеркало недели. – 2006. – № 45. – С. 1, 13.
6. Мегедь В.П. Проблеми державного управління охороною здоров'я в дисертаційних дослідженнях, захищених у 2005 р. / В.П. Мегедь, Н.П. Кризина, Я.Ф. Радиш // Лікарська справа. Врачебное дело. – 2006. – № 3. – С. 75–81.
7. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. – К. : Ред. "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України", 2000. – 32 с.
8. Радиш Я. Наукові засади державного управління охороною здоров'я в дослідженнях українських авторів / Я. Радиш, В. Долот, Т. Курило // Держава та регіони. – 2004. – № 2. – С. 85–96.
9. Радиш Я.Ф. Теоретичні проблеми державного управління системою охорони здоров'я в дисертаційних дослідженнях українських науковців (1998–2005 рр.) / Я.Ф. Радиш, Н.П. Кризина // Соціальний менеджмент і управління інформаційними процесами : зб. наук. пр. ДонДУУ. Серія Державне управління. – Донецьк : ДонДУУ, 2006. – Вип. 61. – Т. VII. – С. 3–21.
10. Радиш Я. Проблеми державного управління охороною здоров'я в дисертаційних дослідженнях українських військових лікарів / Я. Радиш // Актуальні проблеми державного управління на новому етапі державотворення : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, присвяченої 10-річчю Академії, м. Київ, 31 травня 2005 р. : у 2 т. / [за заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева]. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – Т. 2. – С. 303–305.
11. Радиш Я.Ф. Теоретичні проблеми державного управління охороною здоров'я в дисертаційних працях українських дослідників / Я.Ф. Радиш // Лікарська справа. Врачебное дело. – 2005. – № 3. – С. 81–88.
12. Радиш Я.Ф. Теоретичні проблеми державного управління системою охорони здоров'я в дисертаційних дослідженнях українських науковців (2006–2007 рр.): повідомлення друге / Я.Ф. Радиш // Соціальний менеджмент і управління інформаційними процесами : зб. наук. пр. ДонДУУ. Серія Державне управління. – Донецьк : ДонДУУ, 2007. – Вип. 61. – Т. VII. – С. 392–405.